

Mangold-systemet

v/Sally Mangold, 1977

Der læses fra forordet til lærerbogen:

Mangold-systemet omfatter 2 punktbøger på 227 sider.

Til voksenundervisning, må der fraregnes ca. 37 sider, der sigter på undervisning af børn. Desuden omfatter systemet en lærerens bog, der er på sortskrift. Bøgerne fremtræder ikke som et altomfattende indlæringsystem til punktskrift, men som et supplement til det materiale, læreren har valgt at bruge.

Forfatteren har taget konsekvensen af 70 ernes vigtigste undersøgelsesresultater vedr. punktskriftslæsning. Hun henviser til, at man har fundet, at de gennemgående hæmninger ved punktlæsning er:

1. at fingrene gnider rundt på tegnet
2. at fingrene går tilbage på linien
3. at det enkelte tegn ikke genkendes tilstrækkeligt hurtigt

Øvelserne er er tilrettelagt med henblik på at modvirke disse 3 fejl. Og for at fremme en let glidende bevægelse fra venstre mod højre med begge hænder og flest fingre. Sortbogen melder at systemet er gennemprøvet, og at de punktlæsere, der har været materialet igennem, har forbedret deres læsehastighed med mindst 30 pct.

Undervisningsformen er programmeret undervisning, hvor det endelige mål er delt op, i en række delmål. Hvert enkelt delmål skal opfyldes før eleven går videre.

Læreren kontrollerer, om de krav, der er knyttet til det enkelte delmål er opfyldt.

Eleverne er nøje informeret om fremgangsmåden, og om de mål der stiles mod.

Det anslås, at der går fra 6 -- 16 uger til at gennemarbejde materialet.

Mangold-programmets endelige mål er, at eleven skal kunne læse 80 bogstaver højt på 1 minut med to hænder og en let glidende bevægelse fra venstre mod højre og med 80 pct. rigtighed. Dette endelige mål er delt op i 29 delmål, dvs. 29 lektioner der hver især starter med et testark. Det vil altså være muligt at teste den enkelte elev ind på det program, der svarer til hans/hendes startpunkt.

De første lektioner drejer sig om træning i at føre de to hænder i let glidende bevægelser, henover forskellige linier, træning i at reagere over for ulige lange og over for forskellige former for linier, vandrette/lodrette, siksak linier, og linier dannet af forskellige punktfigurer. I begyndelsen er linierne skrevet uden mellemrum mellem punktfigurerne (nogle linier har dog en ubeskrevet lodret søjle i midten for at give venstre og højre lejlighed til at arbejde uafhængigt af hinanden).

Fra lektion 3 er der mellemrum mellem punktfigurerne og der er øveark, hvor en enkelt punktfigur afviger fra alle de andre på samme linie, der er også indlagt øvelser i at læse lodrette linier og i at skelne mellem forskellige figurer.

Øvelserne til de enkelte lektioner er meget afvekslende og tilgodeser forskellige sider af punktlæsning.

Opgaverne i testarkene i de forskellige lektioner går ud på at føre hænderne over 14 -- 20 linier på 1 minut.

Antallet er afhængigt af sværhedsgraden.

Først i lektion 15 begynder indlæringen af bogstaverne.

De første der præsenteres er g, c, l, testarket består af disse 3 bogstaver i tilfældig orden, og eleven skal sige bogstaverne højt. 50 på 1 minut med 90 pct. rigtighed.

Bogstaverne bliver nu præsenteret nogle få ad gangen i de følgende lektioner, og de afvekslende øvelser handler nu om at indlære bogstaverne og skelne dem fra hinanden.

Den rækkefølge hvori bogstaverne præsenteres er: g, c, l, d, y, a, b, s, w, p, o, k, r, m, e, h, n, x, z, f, u, t, q, i, v, j, (det skal bemærkes, at der er tale om et enkelt system).

Når man studerer den rækkefølge, hvori de 26 bogstaver præsenteres, vil man bemærke, at g, c, l, er lette at skelne fra hinanden og derfor velegnet til at starte m.

At de 4 vinkler d, f, h, j, spredes så meget som muligt fra hinanden, det samme gælder e, i, y, o, n, z. t, q, er gemt til lektion 27 og 28.

Mangold fraråder at bogstaverne omtales som omvendte af hinanden, f.eks. at w, er omvendt af r.

Den hastighed hvormed bogstaverne kræves læst på testarket stiger fra 50 bogstaver i minuttet i lektion 15 til 80 bogstaver i minuttet i lektion 29.

Anmelderens overvejelser:

Jo flere sider man anvender til optræning af følesansen og til indlæring af bogstaverne, jo lettere bliver øvelserne, jo lettere øvelserne, jo færre muligheder for at indarbejde vaner.

Tanken melder sig, om vi påfører nye punktlæsere fejl, at hæmme punktlæsningen ved at forcere indlæringen før følesansen og læsebevægelserne er trænet.

Punktlæsning kræver imidlertid mere end indlæring af bogstaverne. Ville det være en fordel for eleverne, om systemet blev udbygget til også at omfatte resten af indlæringsstoffet.

Her tænkes ikke bare på et- forkortelser og to- og tre- tegnsforkortelserne, men på alle de hyppigste ord i sproget samt hyppige ordsammenstillinger.

Den meningsfulde tekst, der har været så efterlyst af punktundervisningens kritikere, rykker måske længere væk, men hvem kan egentlig få mening ud af en tekst, der læses med nogle ord i minuttet.

Den meningsfulde kunne på dette tidspunkt, hvor bogstaverne er indlært, henvises til de afmærkninger, man er i stand til at udføre.

(Antagelig) af Arne Mandrup Hansen.